

ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ฉบับที่ ๖๐๖ / ๒๕๖๖
เรื่อง ปรัชญาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เพื่อให้มีแนวทางในการออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนให้อาจารย์และ
ผู้เรียนได้ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงเห็นควรให้มีการกำหนดปรัชญา
การศึกษาของมหาวิทยาลัยขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๘
และมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
จึงให้ออกประกาศปรัชญาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ไว้ดังนี้

“การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ๓ ด้าน ประกอบด้วย วิทยา (Knowledge & Skills)
จริยา (Ethics & Characters) ปัญญา (Wisdom) โดยการจัดการศึกษาตามกระบวนทัศน์ใหม่ที่เน้น Learning
Paradigm เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพตอบสนองต่อการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ
ประเทศ”

คำนิยาม

วิทยา (Knowledge & Skills) หมายถึง ความรู้ และทักษะ

จริยา (Ethics & Characters) หมายถึง จรรยาบรรณวิชาชีพ ความซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรมจริยธรรม
และการปฏิบัติตามกฎหมาย

ปัญญา (Wisdom) หมายถึง ความฉลาดที่เกิดจากการเรียนและคิด

การจัดการศึกษาตามกระบวนทัศน์ใหม่ที่เน้น Learning Paradigm หมายถึง การปรับเปลี่ยน
การจัดการศึกษาจากกระบวนทัศน์ที่เน้นการสอน (Teaching paradigm) เป็นกระบวนทัศน์ที่เน้นการเรียนรู้
(Learning paradigm) โดยมีองค์ประกอบ ๕ ประการ ดังนี้

๑) ปรับเปลี่ยนพันธกิจและเป้าหมาย (mission and purpose) จาก “อาจารย์เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้
สู่นักศึกษา (Transfer knowledge from faculty to students)” เป็น “อาจารย์ทำให้นักศึกษาสามารถค้นคว้า
หาความรู้ด้วยตนเอง (Elicit student discovery and construction of know-ledge)” ตัวอย่างเช่น
การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ “Flipped class room”

๒) ปรับเปลี่ยนการสอนและโครงสร้างการเรียนรู้ (Teaching/learning structures) จาก “การได้รับปริญญาเมื่อมีการสะสมหน่วยกิตครบตามหลักสูตร (Degree equals accumulated credit hours)” เป็น “การได้รับปริญญาเมื่อแสดงได้ว่ามีความรู้และทักษะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (Degree equals demonstrated knowledge and skills)” ตัวอย่างเช่น หลักสูตรที่อิงสมรรถนะ (Competency based curriculum) และมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง (Experiential learning)

๓) ปรับเปลี่ยนการสอนและโครงสร้างการเรียนรู้ (Teaching/learning structures) จาก “การจัดเนื้อหาวิชาตามศาสตร์หรือสาขาวิชา (Independent disciplines, departments)” เป็น “การจัดเนื้อหาวิชาที่มีการบูรณาการข้ามศาสตร์หรือสาขาวิชา (Cross disciplinary/departmental collaboration for interleaving)” ตัวอย่างเช่น หลักสูตรที่มีการบูรณาการข้ามศาสตร์ (Integration)

๔) ปรับเปลี่ยนบทบาทของอาจารย์ (Nature of roles) จาก “อาจารย์ส่งมอบสาระความรู้โดยการสอนบรรยาย ปฏิบัติการ และสัมมนาศึกษา (Faculty deliver content in lectures, lab, and seminars)” เป็น “อาจารย์ส่งมอบสาระความรู้โดยการออกแบบวิธีเรียน และสิ่งแวดล้อมในการเรียนของนักศึกษา (Faculty design learning environments and methods)” ตัวอย่างเช่น หลักสูตรที่อาจารย์เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอน มาเป็น Coach

๕) ปรับเปลี่ยนเกณฑ์การประเมินผล (Criteria for success) จาก “การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of learning)” เป็น “การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for learning)” ตัวอย่างเช่น หลักสูตรที่มี Formative assessment และนำไปใช้เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(รองศาสตราจารย์ชาญชัย พานทองวิริยะกุล)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น